

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1

לפני כב' השופטת אביגיל כהן, סגנית נשיא

המערער: בנימין בני קצובר
ע"י ב"כ עו"ד צוריאל חזי

נגד

המשיבה: שידורי קשת בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד מוטי ארד ועו"ד מיקה שלו

2

פסק דין

3

4

5 לפני ערעור על פסק דינו של בימ"ש השלום בתל-אביב - יפו (כב' השופט יאיר דלוגין) מיום

6 5.1.20 בת"א 57752-01-18 ולפיו נדחתה תביעת לשון הרע שהוגשה ע"י המערער - התובע

7 נגד המשיבה –הנתבעת בעניין מערכון ששודר בתוכנית "ארץ נהדרת" ובו הופיעה תמונתו

8 של המערער עם הכיתוב: "סבא פוגרום "מזגין היישוב".

9

10 2. המשיבה (להלן גם: "קשת") היא חברת תוכן לשידורי טלוויזיה והמפעילה של אתר

11 האינטרנט "מאקו" - www.mako.co.il.

12 המערער (להלן גם: "קצובר") היה בעבר ראש מועצה אזרחית שומרון ויו"ר ועד מתיישבי

13 יהודה ושומרון. המערער פרש מכל תפקיד ציבורי לפני כ-7 שנים.

14

15 3. רקע עובדתי:

16 (א) ביום 27.2.2017, על רקע פינוי מאחז עמונה שעמד בלב השיח הציבורי, הפיקה

17 קשת ושידרה מערכון בתוכנית "ארץ נהדרת", אשר זמן קצר לאחר שידור

18 התוכנית פורסם גם באתר "MAKO", תחת הכותרת "ערוץ הכיבוד: הנערים

19 ממעלה טפיוקה – קבלו את היישוב החדש: מעלה טפיוקה" (להלן: "המערכון").

20

21

22

23

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

- 1 בימ"ש קמא בפסק דינו תאר בפרוטרוט את המערכון (פסקאות 23-6). (ב)
2 התיאור משתרע על פני 3 עמודים ולא אעתיק אותו. אתמצת כי המערכון עוסק
3 במאחזים בלתי חוקיים ופעילות מי שמכונים: "נוער הגבעות". המערכון הוא בן
4 17:4 דקות.
- 5 במסגרת המערכון הופיעה תמונתו של המערער למשך כשתי שניות, ללא ציון שמו,
6 עם הכיתוב "סבא פוגרום", כשברקע אחד השחקנים מתאר את המערער כחבר
7 ביישוב הדמיוני שאותו מקימים תוך ציון תפקידו כ"מזג"ן הישוב".
8
- 9 במערכון שזורים חומרים ארכיוניים שפורסמו במהדורות החדשות העוסקים (ג)
10 במעשי "נוער הגבעות" בתקופות שונות, בדגש על פינוי עמונה, תוך הצגת תיעוד
11 מעשי אלימות, "תג מחיר", קטעי וראיונות וכיו"ב. לצד קטעי המקור, נערכו
12 קטעים מבוימים בהם מופיעים שחקנים.
13
- 14 אציין כבר עתה כי קצובר אינו מלין על הצמדת תמונתו לקטעים המבוימים אלא
15 לקטעי המקור הכוללים מעשי אלימות ובכך טוען כי קשת פרסמה לשון הרע נגדו
16 בעצם קישורו למעשי האלימות הקשים, מבלי שיש לו שום קשר למעשים ששודרו,
17 ולכן לטענתו לא היה מקום לשלבו במערכון.
18
- 19 בעקבות שידור תמונתו של קצובר במערכון, פנה בא כוחו במכתב מיום 12.6.17 למשיבה .4
20 בו תיאר את קצובר כאזרח שומר חוק אשר נפגע מהצגת תמונתו עם הכיתוב "סבא
21 פוגרום" ו"מזג"ן הישוב" במערכון. נטען כי לקצובר אין כל קשר לפרסום והוא מעולם לא
22 שימש "מזג"ן הישוב". לאור האמור, נדרש לפרסם באותו אופן ובאותו הרייטינג תיקון,
23 הכחשה והתנצלות, הסרת הפרסום מכל אתרי האינטרנט ולצורכי פשרה מתן פיצוי כספי
24 בשווי 200,000 ₪, ולאחר מכן נשלח ביום 8.1.18 מכתב התראה נוסף.
25
- 26 ביום 18.1.18 השיבה קשת כי לא קיבלה את מכתבו הראשון של המערער. 5
27
28
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 20-02-56035 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

- 1 לגופו של עניין, טענה כי התוכנית "ארץ נהדרת" היא תוכנית סאטירית והמערכון הוא
2 מערכון סאטירי מובהק העוסק בתופעת "נוער הגבעות", "תג מחיר", והאידיאולוגיה
3 שבסביבתה צמחו תופעות אלה. הוסיפה כי אין ספק שקצובר הוא דמות בולטת במפעל
4 ההתנחלויות לאורך עשרות שנים. הוא איש ציבור, בין היתר, בהיותו יו"ר ועד מתיישבי
5 השומרון והשימוש בדמותו במערכון סאטירי נלווה למעמדו.
6 תמונתו של קצובר במערכון מופיעה ללא שמו למשך מעט יותר משנייה, בליווי כיתוב
7 הומוריסטי-סאטירי. גם המשמעות של הכיתוב לצד התמונה אינה שלילית באופן מובהק
8 ועם אפקט הומוריסטי-סאטירי.
9 לפיכך, קשת דחתה את טענותיו כמו כן את דרישותיו לפיצוי, הסרת הסרטון והתנצלות.
10
11 6. לנוכח פרסום המערכון ותגובת המשיבה הגיש המערער ביום 24.1.18 תביעה נגד המשיבה
12 לצו עשה המורה למשיבה להסיר ולמחוק את המערכון ולפרסם תיקון והכחשה, וכן פיצוי
13 כספי על סך 300,000 ₪ מכוח חוק לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע")
14 או "החוק").
15
16 7. בכתב התביעה נטען כי פרסום המערכון מהווה הפרה של חוק איסור לשון הרע.
17 נטען כי קשת התכוונה להשפיל את קצובר בעיני הציבור, לבזותו בעיני הבריות, לפגוע בו,
18 תוך שקשרה אותו לפוגרום, איום ברצח, הצתת מסגד ומעשי אלימות.
19 נטען כי על כוונת קשת ניתן ללמוד מהשימוש בתיאור "סבא פוגרום" הגורם לכל יהודי
20 לזכרונות קשים של מעשה פוגרום בעם ישראל וכן בסמוך להצגת תמונתו צילומי מעשי
21 אלימות, איום ברצח וחשד להצתת מסגד.
22 קצובר ציין כי מעולם לא היה מעורב בפוגרום, אין לו קשר לאנשים שמיוחס להם פוגרום
23 לכאורה, ואינו קשור לשום פעילות פלילית.
24 לטענתו, המערכון ממשיך להיות משודר באתרי אינטרנט של קשת, בקבוצות חברתיות
25 ובאתרים אחרים באמצעות קישור למערכון וגורם לתובע השפלה, צער ונזקים מתמשכים.
26 נטען כי בנוסף לפגיעה בכבודו ובשמו הטוב, נגרמו לו נזקים שלא ניתנים להערכה, ביניהם,
27 הפחתת זימונו להרצאות והדרכות לפעילויות הסברה ציבורית.
28 עוד נטען כי לא מתקיימות ההגנות הקבועות בחוק.
29 סכום התביעה הועמד על סך 300,000 ₪.
30
31
32
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

8. בכתב ההגנה טענה קשת, כי מדובר בתביעת השתקה (SLAPP) מעצם העבודה שרק לאחר כ-4 חודשים משידור המערכון פנה לראשונה המערער למשיבה במכתב שלא הגיע אליה תחילה, ואף המתין כחצי שנה נוספת עד הגשת התביעה.
- נטען כי שמו של קצובר לא הופיע במערכון ולא נקשר בשום מעשה אלימות. הביטוי "מזגין היישוב" חסר משמעות. לפיכך, הביטוי השלילי היחיד שנקשר לתמונתו במערכון הוא "סבא פוגרום".
- הוער כי המערכון המשוחק לא כלל קטעים אלימים אלא הומוריסטיים בלבד והקטעים האלימים ששולבו בו הם קטעי מקור שתועדו בזמן אמת. הודגש כי קטעים אלה שודרו בסוף המערכון ולא בסמיכות לתמונת התובע.
- נטען כי לא היה בפרסום המערכון לשון הרע כלפי המערער.
- הכיתוב שהופיע לצד תמונת התובע הוא כיתוב הומוריסטי שלא ניתן ללמוד ממנו דבר בנוגע לתובע.
- נטען כי המערכון מוגן מפני תביעת לשון הרע בהיותו ביטוי סאטירי.
- התוכנית "ארץ נהדרת" הינה תוכנית סאטירה; צורת ביטוי בוטה ועוקצנית, שנועדה לעורר פרובוקציה, להתריס ולעיתים אף להתסיס על מנת ליצור דיון ציבורי. כל מהותה של הסאטירה בהיותה מוגזמת, עוקצנית ולא נעימה בעליל למושאה.
- הסאטירה חוסה תחת הגנת חופש הביטוי, בייחוד שעסקין באיש ציבור פוליטי כדוגמת התובע אשר משמש כאחד ממנהיגי ועד מתיישבי השומרון, גוף ששמו נקשר לפעולות "תג מחיר".
- אין מחלוקת כי הביטוי העומד במרכז התביעה – "סבא פוגרום" לצד תמונת התובע- נכלל במסגרת תכנית סאטירה. המערכון לא התיימר להציג ייצוג ריאליסטי של המציאות ולא כוון כלפי המערער באופן אישי אלא יש בו סאטירה על תופעת נוער הגבעות, תג מחיר והאידיאולוגיה שבסביבתה תופעות אלה צמחו.
- עוד נטען כי סכום התביעה מופרז, חורג מהפיצוי הסטטוטורי הקבוע בחוק, מבלי שניתן הסבר בנוגע לנוזקים שנגרמו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

9. ביום 8.9.19 התקיימה ישיבת הוכחות בבימ"ש קמא במסגרתה העידו התובע ועורך מטעם קשת.
- לאחר שהוגשו סיכומים בכתב מטעם הצדדים, ביום 5.1.2020 ניתן פסה"ד של בימ"ש קמא. בימ"ש קמא דחה את התביעה וקצובר חויב לשלם לקשת שכ"ט עו"ד בסך 20,000 ₪.
10. פסק דינו של בימ"ש קמא:
- (א) תואר כי המערכון עוסק בנוער הגבעות בשטחי יהודה ושומרון ומציג את קצובר כחבר היישוב החדש והדמיוני, ששמו "מעלה טפיוקה ב'", המוקם במסגרת המערכון ע"י שחקני המערכון, לכאורה כהמשך לפינוי המאחז "עמונה". התובע מוצג כ"סבא פוגרום", שתפקידו ביישוב החדש הוא "מזג"ן היישוב". מדובר בקטע קצר בן 1-2 שניות, שבו מופיע קצובר על רקע שטח פתוח לכאורה באזור יו"ש ושלצדו מופיעים הכיתובים "סבא פוגרום" ו-"מזג"ן היישוב", ללא ציון שמו האמיתי, וזהו למעשה המופע היחיד של התובע במסגרת המערכון.
- (ב) בימ"ש קמא בחן שתי שאלות עיקריות:
- ראשית, האם הייתה הצדקה לשלב את קצובר במערכון בכלל, וכ"אב רוחני" ("סבא") של הקבוצה המופיעה במערכון בפרט, וזאת על רקע הרעיונות המובאים בו, לרבות כינויו של התובע כ"מזג"ן היישוב".
- שנית, האם תוספת המילה "פוגרום" למילה "סבא" היה בה משום הגדשת הסאה, או שמא גם עניין זה נותר בגדר הסאתימית שאינה בגדר לשון הרע.
- (ג) באשר לשאלת שילובו של קצובר במערכון והצגתו כ"אב רוחני" של שחקני המערכון:
- נקבע כי הצגת הדברים במערכון מובילה למסקנה כי קצובר הוא חבר הקבוצה המוצגת במערכון, ואף ראש הקבוצה ("סבא"), אשר נטלה כביכול חלק בהתנגדות לפינוי המאחז עמונה ואשר מקימה כעת יישוב חדש חלף המאחז שפונה.
- הדבר מתחדד לאור העובדה שהוא המבוגר היחיד מבין המופיעים במערכון (סעיף 52 לפסק הדין).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 נקבע, כי לאחר עיון בטענות הצדדים ובחומר הראיות, הוכח קשר, ברמה הנדרשת, בין
2 קצובר ולבין סוג האירועים והרעיונות שהוצגו במערכון.
3 לפיכך, אין פגם חוקי בשילוב התובע במערכון, לרבות כ"אב רוחני" וזאת בהתחשב בכך
4 שמדובר במערכון סאטירי שאינו מתיימר לייחס לקצובר מבחינה עובדתית השתתפות או
5 אחריות לאירועי האמת ששולבו במערכון (סעיף 55 לפסק הדין).

6
7 תחת הכותרת: **"הקשר של התובע להתיישבות ביהודה ושומרון, להתנגדות לפינוי** (ד
8 **ישובים ולפעולות מסוג "ערבות הדדית" או "תג מחיר"** נקבע כי יש בחומר הראיות,
9 ראיות הקושרות את קצובר מבחינה אידיאולוגית ואחרת, לאירועים מהסוג שהוצגו
10 במערכון. נקבע כי קשר זה הוא ללא ספק הדוק מספיק כדי לשלב אותו במערכון הסאטירי,
11 העוסק כאמור בנוער הגבעות, התנגדותם לפינוי יישובים, הקמת יישובים חדשים על ידם
12 וביצוע פעולות המכונות "תג מחיר".

13 ראיות אלה הן: דברים שקצובר אמר בראיונות שונים שנתן לכלי התקשורת; דברים
14 שנכתבו על קצובר בתקשורת ואשר הוא לא יצא כנגדם; הודעות שפורסמו מטעם הוועד
15 שקצובר כיהן כיו"ר שלו, חלקן הודעות ששמו של קצובר מופיע עליהם כמי שערך את
16 ההודעה יחד עם אחרים ודברים שאמר קצובר עצמו בחקירתו הנגדית בתיק דנא.

17
18 בימ"ש קמא פירט כתבות ואסמכתאות מתוך חומר הראיות, המובילות לטענתו למסקנה
19 לפיה קצובר תמך, בין אם בצורה מפורשת ובין אם בצורה מרומזת, בביצוע פעולות תג
20 מחיר (אשר כונתה, בין היתר, על ידי ועד מתיישבי השומרון "ערבות הדדית"). כמו כן הוכח
21 כי הועד בראשו עמד קצובר קרא לביצוע פעולות "ערבות הדדית" שהן בבחינת לשון נקייה
22 לפעולות "תג מחיר".

23
24 באשר לביטוי "מזג"ן הישוב": (ה)

25 נקבע כי ביטוי זה "רחוק מאוד מלחצות את גבולות המותר במסגרת חופש הביטוי שיש
26 לאפשר במסגרת מערכון סאטירי".

27 מדובר בביטוי היתולי אשר הופיע כחלק משורת תפקידים שממלאים חברי היישוב החדש
28 במערכון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 20-02-56035 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 לפיכך, אין בביטוי "מזגין היישוב" כדי להשפיל או לבזות את התובע, בנסיבות בהן מדובר
2 במערכון סאטירי. על כן, בימ"ש קמא הגיע למסקנה לפיה גם ביטוי זה איננו עולה כדי לשון
3 הרע.
4 עוד נקבע בהקשר זה כי לפי פסיקת ביהמ"ש העליון יש להביא במכלול השיקולים גם את
5 זהותו של הנפגע מן הביטוי.
6 התובע הוא דמות ציבורית ידועה ומוכרת היטב בציבור הישראלי וזאת לנוכח פעילותו
7 ומעורבותו רבת השנים בנושא ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון, ואין ספק כי נושא
8 זה נמצא במרכזו של פולמוס ציבורי. כמו כן, לתובע נגישות גבוהה לכלי התקשורת.
9 בימ"ש קמא סבר כי: **"התובע איננו יכול לעמוד במרכזו של פולמוס ציבורי בנושא כה**
10 **רגיש ולצפות להיות חסין מפני ביקורת, לרבות ביקורת סאטירית המובאת בצורה**
11 **עוקצנית כפי שנעשה במסגרת המערכון מושא התביעה דנא"**.

12
13 באשר לכינוי "סבא פוגרום":

14 נקבע כי המשמעות שיש ליתן למילה **"פוגרום"**, במסגרת הכינוי **"סבא פוגרום"**, בהתחשב
15 בהקשר הרלוונטי, שהוא המערכון, היא אותם המעשים שהמתיישבים במערכון במסגרת
16 קטעי האמת נראים כמבצעים לרבות המעשים עליהם הם מדברים, גם אם בקריצת עין.
17 בימ"ש קמא הגיע למסקנה, לאחר עיון בטענות הצדדים ובחומר הראיות, כי המילה
18 **"פוגרום"**, כחלק מהכינוי **"סבא פוגרום"** חוסה תחת חופש הביטוי. היא לא חורגת
19 מגבולות הסאטירה ואינה מקימה במקרה דנא עילה לתביעה בגין פרסום לשון הרע.

20
21 התובע נמצא כמי שתמך (בין במפורש ובין במרומז) בביצוע פעולות של "תג מחיר", שעניין
22 פגיעה ברכוש. נקבע כי: **" בנסיבות אלה, הכינוי של התובע כ"סבא פוגרום", אשר הופך**
23 **אותו לדמות ה"אב הרוחני" של שחקני המערכון, אשר להם או למתיישבים צעירים**
24 **כמותם ("נוער הגבעות") מיוחסות פעולות אלימות מהסוג שנראו במערכון (וזאת גם אם**
25 **השחקנים עצמם לא מבצעים פעולות אלימות כלשהן במערכון), הוא סביר ואין בו כדי**
26 **להוות לשון הרע כלפי התובע וזאת כאשר מדובר במערכון סאטירי"**.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

11. **תמצית טענות המערער:**
- 1 (א) טענות המערער באשר למערכון היו ביחס להצמדת תמונתו למעשי אלימות קשים
2 ואמיתיים ולא ביחס למערכון המבויים.
3
4
5 (ב) לא הייתה הצדקה לשלב את המערער במערכון הואיל ואין לו כל קשר לשום מעשה
6 אלימות והוא פרש מכל תפקיד ציבורי כ- 4 שנים טרם פרסום המערכון.
7
8 (ג) בימ"ש שגה כאשר קשר בין המערער לפעולת תג מחיר ללא אחיזה במציאות וללא
9 ראייה הקושרת את המערער לפעולות תג מחיר. נטען כי אף המשיבה לא סברה
10 שהמערער קשור לפעולה אלימה. לא הוכח גם כי המערער תמך בפגיעה ברכוש.
11 כמו כן, נוכח עדות המערער בה שלל כל פעולה אלימה ובהעדר כל ראייה אחרת
12 בעלת משקל, לא היה מקום לצרפו למערכון ולקשור אותו למעשי האלימות
13 הקשים ששודרו.
14
15 (ד) בימ"ש קמא שגה בהתייחסו לקטעי אלימות פיזית של סטירות בלבד כ"אלימות
16 פיזית ברף הנמוך ביותר" תוך התעלמות ממעשי האלימות הקשים ששודרו: איום
17 ברצח, שריפת מסגד, ניפוץ שמשות רכבים ואוטובוס, יידוי אבנים על חיילי צה"ל
18 וכו'.
19
20 (ה) מסקנת בימ"ש קמא כאילו קצובר תמך בפעולות תג מחיר התבססה על ראיות
21 בלתי קבילות (כתבות בעיתונים) שנסתרו בעדותו של קצובר.
22 לפיכך בימ"ש קמא טעה הן בקבלת הראיות הפסולות, הן במתן משקל כלשהו
23 לראיות אלה והן בביסוס פסה"ד עליהן.
24 המערער התנגד להגשת הראיות הפסולות בבימ"ש קמא.
25 עוד נטען כי לא היה מקום לאשר את קבלת מוצג נ/1 כראיה (סעיפים 96-104
26 לפסה"ד) תוך מניעת המערער מלחקור את כותב הכתבה בעיתון.
27 מדובר בכתבה שפורסמה באתר nrg ביום 15.5.15 שכותרתה: "ועד מתיישבי
28 שומרון ייסגר החודש בשל בעיית תקציב".
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

- 1 המשיבה לא הביאה לעדות את כותבי התכנית. לכן היה מקום להחיל את הכלל (ו)
2 לפיו הימנעות מהבאת עדים אלה פועלת לרעת המשיבה ומחזקת את טענות
3 המערער.
4
- 5 בימ"ש קמא שגה בהגדרת התכנית "סאטירה". לא ניתן במסגרת תכנית סאטירה (ז)
6 להביא קטעי אלימות אמיתיים לרבות פתיח אמיתי של מהדורת חדשות, וליחס
7 למערער בכזב את מעשי האלימות האמיתיים תחת מעטה "תכנית סאטירה".
8
- 9 קצובר מעולם לא תמך בשום פעולה אלימה לרבות לא בפעולות האלימות הקשות (ח)
10 שהובאו בתכנית. הוא התנגד בכל הזדמנות לפעולות תג מחיר וטען שאינן מועילות
11 ואף מזיקות למפעל ההתיישבות.
12 כמו כן, ועד מתיישבי השומרון מעולם לא קרא ולא עודד לבצע פעולות תג מחיר
13 אלא רק הפגנות לגיטימיות.
14 קביעת בימ"ש קמא כי קצובר הוא איש ציבור אינה רלוונטית הואיל ולפחות 4
15 שנים טרם פרסום המערכון פרש מפעילות ציבורית.
16
- 17 לא היה מקום להפחית מערכו האמיתי של המונח "פוגרום" בפסה"ד. למונח (ט)
18 משמעות קשה ואלימה. הצופה הסביר צופה באלימות האמתית המשודרת ורואה
19 את תמונת קצובר בסמוך עם הכיתוב "סבא פוגרום" לא יכול להבין דבר זולת קשר
20 ישיר בין קצובר למעשי האלימות ששודרו בסמוך לו ולכיתוב "סבא פוגרום".
21
- 22 בימ"ש קמא לא נתן דעתו לעובדה שהתכנית הפוגעת נמצאת במדיה דיגיטאלית (י)
23 לעד ועתידה להמשיך ולפגוע.
24
- 25 **תמצית טענות המשיבה:** .12
26 (א) פסה"ד מבוסס על ראיות קבילות.
27 ההתנגדות היחידה שהעלה קצובר היא בנוגע למוצג נ/1. בימ"ש קמא דן בקבילות
28 הראיה והחליט לקבלה.
29 ב"כ המערער לא התנגד לאף ראיה אחרת למעט למוצג נ/1 ובצדק הסתמך בימ"ש
30 קמא על הראיות הרבות שהונחו לפניו בהעדר התנגדות מצד קצובר.
31 ניתן פסה"ד עליו מבוססות המסקנות העובדתיות אינו קשור למוצג נ/1.
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

- 1 ערכאת הערעור לא מתערבת בעובדות שנקבעות על ידי הערכאה הדיונית וחלק משמעותי (ב)
2 מטענות קצובר מוקדש לשלילת מסקנות עובדתיות של בימ"ש קמא מהראיות שהובאו
3 בפניו.
4 המערכון לא ערך קישור בין קצובר לבין ביצוע פעולות אלימות אלא בין קצובר לבין
5 השראה רעיונית לנוער הגבעות שמבצע פעולות אלימות.
6 פסה"ד מנתח אמירות רבות של קצובר ומגיע למסקנה הברורה שהכינוי שלו כ"סבא
7 פוגרום" היה ענייני ומוצדק. אפשר היה לקבוע כי גם לא במסגרת מערכון ניתן לכנות את
8 קצובר אב רוחני לנערי הגבעות, קל וחומר במערכון סאטירי מובהק.
9
10 פסה"ד יישם את הלכת הרציקוביץ' (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד (ג)
11 נח (3) 558).
12 פסה"ד מפרט ומנמק בהרחבה מדוע בענייננו יש הצדקה לכנות את קצובר "סבא פוגרום"
13 במערכון סאטירי על מאחזים של נערי הגבעות.
14 ענייננו הוא בבחינת "קל וחומר" לעומת העניין שנדון בפרשת הרציקוביץ'.
15
16 מדובר בתביעת השתקה. מדברי קצובר בבימ"ש קמא ניכר כי המניע האמיתי להגשת (ד)
17 התביעה והמשך ניהולה הוא ניסיון להטיל מורא על עורכי התכנית והרתעה ממתחת
18 ביקורת חופשית.
19
20 לאחר עיון בטנות הצדדים מצאתי כי דין הערעור להתקבל. 13.
21 (א) אתחיל ממושכלות יסוד בנוגע לזכויות השונות והמנוגדות שיש לבחון בבחינתה
22 של תביעת לשון הרע לפי חוק איסור לשון הרע התשכ"ח – 1965 (להלן: "החוק")
23 או "חוק איסור לשון הרע")
24
25 נקודת המוצא לדיון הינה חוק איסור לשון הרע המשקף איזון עדין בין הזכות לשם
26 טוב לבין הזכות לחופש הביטוי. מדובר בזכויות שנגזרות מהערך החוקתי של כבוד
27 האדם.
28
29
30
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 זכות האדם לשם טוב והגנה על זכות זו מעוגנת באיסור על פרסום לשון הרע (ב)
2 ובקביעה כי במקרים מסוימים תהא לשון הרע משום עבירה פלילית או עוולה
3 אזרחית. הזכות לשם טוב זכתה להתייחסות נרחבת בפסיקה ואף נקבע כי:
4 "הגוזל את רכושי עשוי לפצות אותי בממון. הגוזל את שמי הטוב גוזל את טעם
5 קיומי. שמו הטוב של האדם קובע את התייחסותו שלו לעצמו ואת ההתייחסות
6 של חבריו אליו. הוא קובע את יחסה של החברה אליו. הנכס היחיד שיש לרבים
7 - בין המכהנים ברשויות השלטון ובין הפועלים במגזר הפרטי - הוא שמם הטוב.
8 הוא יקר להם כחיים עצמם". (בג"ץ 6126/94 סנש נ' רשות השידור).

9
10 ההגנה על השם הטוב של האדם מגשימה לא רק את האינטרס של הפרט אלא
11 מגשימה גם את האינטרס הציבורי שחורג מדל"ת אמותיו של היחיד. החברה
12 מורכבת מאוסף של יחידים ובשל השלכות האווירה "המורעלת" שעתידה להיווצר
13 בהעדר הגנה כאמור תשפיע על אופייה של החברה כולה (דנ"א 7325/95 ידיעות
14 אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב(3) 1, 75 (1998); ע"א 8345/08 עופר בן נתן נ'
15 מוחמד בכרי, פסקה 21).

16
17 למול הזכות לשמו הטוב של האדם, מונחת הזכות לחופש הביטוי, בין הערכים (ג)
18 המרכזיים והחשובים ביותר במשטר דמוקרטי כפי שנאמר "ציפור נפשה של
19 הדמוקרטיה" (ע"פ 255/68 מדינת ישראל נ' בן משה).

20 הגנה על חופש הביטוי מגשימה גם היא לא רק את האינטרס של הפרט, להביא
21 להגשמה עצמית, לפתח את אישיותו ותפיסותיו אלא גם היא מגשימה את
22 האינטרס החברתי בחברה דמוקרטית, תוך קידום ערך הסובלנות. באמצעות
23 החלפת דעות ומידע באופן חופשי יוכל הציבור לגבש את עמדותיו בנושאים
24 העומדים על הסדר היום ולהפעיל חשיבה ביקורתית (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון)
25 ואין חולק על כך שלפי הפסיקה, חופש הביטוי אינו חופש הביזוי.

26
27
28
29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

- 1 7.1.2021 ב"כ קשת ביקש להפנות גם לפסק דינו של כב' השופט סולברג מיום 7.1.2021 (ד)
- 2 בעע"מ 1798/20 עמותת פורום המזרח התיכון ישראל נ' עיריית תל אביב יפו, שם
- 3 נקבע בסעיף 19, כי ככלל ידה של הזכות לחופש ביטוי פוליטי תגבר על הפגיעה
- 4 הצפויה ברגשות הציבור וכן:
- 5 **"... בלשון אחרת נקבע, כי חופש הביטוי יוגבל רק מקום שבו עסקינן בפרסום**
- 6 **פוגעני ה"מזעזע את אמות הסיפים של הסובלנות ההדדית...".**
- 7
- 8 פסק דין זה עוסק בחופש ביטוי פוליטי מול אינטרס של הגנה על רגשות הציבור.
- 9 המקרה שלפנינו אינו עוסק בסוגיה זו.
- 10 עלינו לבחון איזון בין הזכות לחופש ביטוי ובין זכותו של הפרט – המערער לשם
- 11 טוב.
- 12
- 13 האם שיבוץ תמונתו של המערער במערכון תוך הוספת הכיתוב: "סבא פוגרום" "מזגין
- 14 היישוב" היא בגדר "לשון הרע" כמשמעותו בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע?
- 15 (א) לפי סעיף 1 לחוק "לשון הרע" הוא פרסום אשר עלול:
- 16 "(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג
- 17 מצדם;
- 18 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- 19 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו,
- 20 במשלח ידו או במקצועו;
- 21 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו
- 22 המינית או מוגבלותו;
- 23 "...
- 24
- 25 (ב) המבחן לפרשנות הפרסום לצורך בחינת השאלה האם מדובר בלשון הרע, הוא מבחן
- 26 אובייקטיבי.
- 27 דהיינו, "מהי לדעת השופט היושב בדיון, המשמעות, שקורא סביר היה מיחס למילים"
- 28 (ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג (2) 33).
- 29
- 30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 בהקשר זה נקבע בפסיקה כי הפרסום יפורש על פי המשמעות המקובלת בציבור כולו ועל
2 פי הבנתו של "האדם ברחוב", או "האדם הרגיל", ש"איננו המשכיל ביותר או האיש
3 הירוד ביותר מבחינת התפתחותו" (א' שנהר דיני לשון הרע 110 (1997)).
4 זאת ועוד, משמטרת החוק היא למנוע פגיעה, אין חשיבות לדרך שבה הובן הפרסום על ידי
5 הנפגע, וגם לא לדרך שבה הובן הפרסום בפועל על ידי מי שנחשפו לפרסום (שנהר, בעמ'
6 111).

7
8 במקרה דנן, מפסק דינו של בית משפט קמא ברור כי הפרסום במקרה דנן הינו "לשון הרע". (ג)
9 בעצם הצגת תמונתו האמיתית של קצובר במערכון עם הכיתוב "סבא פוגרום" לצד קטעי
10 ארכיון בהם יש גילויי אלימות כלפי גוף ורכוש וכן לצד מערכון מבוים ובו מוצגים צעירים
11 הנמנים על מבצעי אותן פעולות חמורות בהחלט עלולה להשפיל את המערער בעיני הבריות
12 ולבזותו.
13 המערער מוצג כמבוגר יחידי בין קבוצת נערים נלעגת ומפרת חוק, משל היה אביה הרוחני,
14 כפי שקבע בימ"ש קמא בפסק דינו.
15 בביטוי "מוזג"ן הישוב" אינני מוצאת כשלעצמו פרסום לשון הרע, שכן לביטוי זה אין כל
16 משמעות והוא לכשעצמו יכול להיחשב כמותר במסגרת תוכנית סאטירית.

17
18 הביטוי "סבא פוגרום" הוא ביטוי קשה, אשר מייחס לקצובר תמיכה במעשי פוגרום. (ד)
19 בית משפט קמא בפסק דינו התחקה אחר משמעות המילה "פוגרום" במקורות שונים.
20 כך למשל פנה למילון אבן שושן, ומצא כי "פוגרום" היא המילה הלועזית למילה העברית
21 "פרעות", ופירושה המילוני הוא "טבח מאורגן במיעוט חברתי" כפי שפורט בפסק הדין.
22 כמו כן, בדק באתר "מילוג – המילון העברי החופשי ברשת", ומצא כי משמעות המילה
23 פוגרום היא "מעשי אלימות והרג שעושים המופנים נגד קבוצה אתנית או דתית".

24 בית משפט קמא פנה לאתר "וויקיפדיה" שם נכתב כי פוגרום היא "פעולה קבוצתית אלימה
25 כנגד קבוצה אתנית או דתית מובלת בידי ההמון (אך לעיתים בעידוד השלטונות), במטרה להביא
26 לפגיעה חסרת הבחנה בנפש וברכוש של הקבוצה הנפגעת, בדרך כלל יהודים. במונח נעשה שימוש
27 נרחב לתיאור התנכלויות המוניות רחבות היקף כלפי יהודים כקבוצת מיעוט שונה וזרה במזרח
28 אירופה, על ידי קבוצות מאורגנות או ספונטניות. פעולות אלו נבעו מעידוד ציבורי של רעיונות
29 אנטישמיים, וזכו לעיתים קרובות לעידוד השלטונות. המילה נעשתה נפוצה במשמעות זו לאחר
30 הפוגרומים שנעשו בדרום האימפריה הרוסית בשנים 1881-1884 (הסופות בנגב) ופרעות קישניב".

31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 20-02-56035 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

- 1 נקבע מפורשות בפסק הדין (סעיף 152) כי:
- 2 המילה "פוגרום" היא, במובן המסורתי והקלאסי שלה, מילה בעלת משמעות קשה מאוד,
- 3 המבטאת מעשי אלימות קשים המונעים משנאת קבוצות מיעוט על רקע דתי או גזעני,
- 4 וקרובה במשמעותה לביטויים הקשורים באנטישמיות, גזענות ורדיפה.
- 5
- 6 הסיבה ולפיה קבע בית משפט קמא כי המונח "פוגרום" חוסה תחת חופש הביטוי נבעה מכך (ה)
- 7 שנמצא לדעתו כי "התובע נמצא כמי שתמך, בין במפורש ובין במרומז, בביצוע פעולות של
- 8 "תג מחיר", שעניינן פגיעה ברכוש" (סעיף 158 לפסה"ד) ולכן כינוי של "סבא פוגרום" ההופך
- 9 את התובע – המערער ל"אב רוחני" ל"נוער הגבעות" הוא סביר "ואין בו כדי להוות לשון
- 10 הרע כלפי התובע וזאת כאשר מדובר במערכון סאטירי" (סעיף 159 לפסה"ד).
- 11
- 12 כלומר – בעצם הביטוי "סבא פוגרום" ובוודאי בהקשר שבו רואים קטעי ארכיון בדבר
- 13 פגיעה במי שנחזים להיות פלסטינים לא רק בענייני רכוש (ראה סעיף 161 לפסה"ד) יש
- 14 משום "לשון הרע".
- 15
- 16 נותר לבחון האם כאשר מדובר בסאטירה יש להעדיף את חופש הביטוי על פני זכותו של (ו)
- 17 המערער – התובע לשם טוב, וכן האם מתקיימות הגנות חוק איסור לשון הרע לקשת.
- 18
- 19
- 20 **יישום עוולת לשון הרע כאשר הפרסום הוא חלק מסאטירה:** 15.
- 21
- 22 כב' השופט ברק בעניין הרציקוביץ בסעיף 11 מתייחס לבחינת ביטוי סאטירי או פארודי
- 23 בהקשר של חוק איסור לשון הרע. נקבע שם:
- 24 "מבחינה פרשנית המשקל של חופש הביטוי מתחזק כאשר עסקינן בביטוי כגון ביקורת,
- 25 סאטירה, פרודיה, טור דעות, שמטרתו בעיקר לעורר ויכוח ציבורי, אך הוא חף מיומרה
- 26 להציג אמת עובדתית. כאשר מדובר בהבעת דעה מסוג זה, הגבלת חופש הביטוי פוגעת
- 27 בצורה קשה בקיומו של "שוק רעיונות" חופשי, בצורך להגשמה עצמית ובלב לבו של
- 28 השיח הדמוקרטי. סאטירה, לשם הדוגמה, בהיותה צורת ביטוי בוטה ועוקצנית, נועדה
- 29 לעורר פרובוקציה, להתריס ולעיתים אף להתסיס על-מנת ליצור דיון ציבורי (השוו לעניין
- 30 הבעת עמדה תקיפה: ע"א 7/79 הוצאת ספרים "החיים" נ' רשות השידור [12]; ע"א
- 31 723/74 הנ"ל [10]). מטבע הדברים, סאטירה נוקטת לשון הגזמה ונעזרת באמצעים
- 32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 20-02-56035 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 *Beutel v. Ross* אמנותיים, כגון משל, אלגוריה ומטאפורות בוטות (ראו לעניין קריקטורה
2 [37] (2001)). החשש לפגיעה בשמו הטוב של אדם נחלש במידת מה, כיוון שהקורא הסביר
3 מבין שייחוס תכונות נובע מהתרשמות של המפרסם ואינו אבסולוטי. במשפט האנגלי
4 האיסור על פרסום לשון הרע חל גם על ביטוי שיש בו כדי להעמיד אדם באור מגוחך
5 (Ridicule), עם זאת עמדה מקובלת היא שאין להטיל חבות בגין ביטוי מסוג זה, אלא אם
6 הביטוי אכן גורם לחוסר אמון לגבי מושא הכתבה או להשפלתו. המשפט האנגלי מותח קו
7 בין ביטויים מסוג זה לבין ביטויים שיוצרים חוסר נוחות בלבד (Price supra [40], at p. 17,)
8 : לעניין זה יפים דברי הלורד אטקין: (s 2-19).

9 "That juries should be free to award damages for injuries to reputation is one of the
10 safeguards of liberty. But the protection is undermined when exhibitions of bad manners
11 or discourtesy are placed on the same level as attacks on character and are treated as
12 actionable wrongs" (*Sim v. Stretch* (1936) [33], at p. 672).

13 עם זאת יש להזכיר בהקשר זה פרשה אחרת שבה נפסק כי פרסום הטוען ששחקן הינו מכוער
14 הינו לשון הרע על בסיס העילה שהביטוי עלול לחושפו ולגרום (לעג ולגיוחך (*Berkoff v. Burchill*
15 [34] (1996)). אף במשפט האמריקני קיימת מגמה כללית שלא להכיר בדברי סאתירה, פרודיה
16 ולעג כלשון הרע בעקבות הפגיעה הקשה בחופש הביטוי (D.A. Elder *Defamation: A p. 104*
17 *Lawyer's Guide* [41], s8:8, at").

18
19
20 נקבע שם כי בנוגע להבעת דעה, לא ניתן לאפשר כל השתלחות פוגענית תחת חסות ז'אנר
21 הסאתירה או הפרודיה (סעיף 12 לפסה"ד) ויש לבחון האם מדובר בביטוי הגורם להשפלת
22 אדם פלוני בעיני האדם הסביר.

23 כאשר מדובר בביטוי ציורי, סאתירי או פרודי, משימה כזו מורכבת, כיוון שביטויים מסוג
24 זה נעזרים במוטיבים מגזימים ומעוותי מציאות עד גיוחך.
25 נקבע "יש לייחס לביטוי את המשמעות הסבירה של המילים, לפי הקשרן תוך התחשבות
26 באופיו של הז'אנר, ובהתאם לתפיסות מקובלות של האדם הסביר..." (תוך סעיף 13).
27 כשבית משפט ייתקל בקושי פרשני, עליו להעדיף פרשנות לפיה הביטוי אינו מהווה לשון
28 הרע.

29 עוד נקבע כי כאשר מדובר בדמות ציבורית, שיש לה נגישות רבה לכלי תקשורת ואשר
30 נמצאת במרכזו של פולמוס ציבורי יש ליתן משקל מופחת לזכות לשם טוב (סעיף 14
31 לפסה"ד).

32
33
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 20-02-56035 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

יישום ההלכה בעניינינו :

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

בכל הקשור לחלק המבוים במערכון אין לקצובר טענות.
הטענות הן באשר לקישור שנעשה בינו ובין נערים פורעי חוק שאין לו שום קשר אליהם
לטענתו. הוא גם לא מוצא שום קשר בינו ובין מעשי פוגרום של אותם נערים או אנשים
שמופיעים בקטעי הארכיון ובכל הכבוד גם קטעי העיתונות שעליהם מתבסס בית משפט
קמא בהגיעו לקביעות עובדתיות אינם מלמדים לטעמי על קשר בינו ובין אותם קטעי
ארכיון או פעילות נערי הגבעות.
כלומר קצובר לא מלין על החלק הפארודי או הסאטירי במערכון אלא לקישור בינו ובין
מעשי אמת. תוך הכרתו כ"סבא פוגרום".

כיוון שתמונתו של המערער הוצגה במערכון כפי שהיא ולא בדרך של איור, ציור או מוטיב
פארודי אחר, אין צורך בכיתובית של שמו על מנת לקשר בינו ובין נושא המערכון.
הוספת המילים "סבא פוגרום" יוצרת קישור בין המערער ובין מעשי ונדליזם / פוגרום הן
בענייני רכוש ובאלימות המוצגת בקטעי הארכיון ששולבו במערכון.
המערכון סאטירי בעיקרו אך תמונת המערער אינה חלק מהסאטירה או מהקטע המבוים
שהוצג במערכון, אין שום סיבה לפטור את המשיבה מאחריות לפרסום לשון הרע רק מאחר
ומדובר בתוכנית סאטירה. **הפרסום ביחס למערער אינו נכנס לגדר סאטירה.**

לפיכך, יש לבחון האם מתקיימות ההגנות לפי סעיף 14 ו-15 לחוק איסור לשון הרע.

האם עומדת לקשת הגנת אמת דיברתי : 16.

יש להשיב לטעמי על שאלה זו בשלילה.
(א) ערכאת ערעור מתערבת בקביעות עובדתיות אליהן מגיעה הערכאה הדיונית רק
במקרים חריגים ביותר.
למשל: כאשר הערכאה הדיונית מסתמכת בקביעותיה על מסמכים וראיות בכתב
ולא על עדויות, כך שלערכאה הדיונית אין יתרון על פני ערכאת הערעור.
ראה למשל: ע"פ 5633/12 און ניימן נ' מדינת ישראל (10.7.13).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 בכתב ההגנה טענה קשת כי קצובר הוא אדם ששמו נקשר במסגרת פעילותו כיו"ר (ב)
2 ועד מתיישבי השומרון, כמי שתומך בפעולות "תג מחיר" (סעיף 5).
3 מר ניר זהבי בתצהירו הצהיר כי ועד מתיישבי השומרון מעודד פעולות "תג מחיר"
4 ומפנה לקטעי עיתונות שונים.
5 קשה ליתן משקל של ממש לכתבות מבלי שעורכן מגישם, רק בגלל ש"כך כתוב
6 בעיתון" אך עיון בכתבות אינו מביא אותי לתוצאה אליה הגיע בית משפט השלום.
7 מר זהבי הפנה לכתבה בעיתון "מעריב" מיום 25.9.2008 (נספח 2 למוצגי קשת)
8 שפורסמה כ-9 שנים לפני המערכון ב"ארץ נהדרת".
9 קריאת הכתבה מעלה כי "קצובר אמנם מתנגד, לדבריו, לפגיעה פיזית בערבים,
10 אבל נאחז בעיקר בנימוקים תועלתניים...". וכאשר נשאל מה לגבי מקרה בו פגעו
11 מתנחלים במונית באבנים ופצעו ילדה פלסטינית הוא משיב: "טוב, סיפור כזה
12 הוא לא רצוי, זה לא טוב. זה לא נכון. זה לא תפקידנו ואנחנו לא מתיימרים
13 להחליף את חיילי צה"ל".
14 לגבי השליטה על הנוער הוא עונה פורשות, כי "אני לא יכול לשלוט על הילדים.
15 אני לא משלה את עצמי. אני יכול לכבד אותם עד גבול מסוים אבל אני לא בעל
16 הבית שלהם. אני יכול להבין את מה שהם עושים, אבל זה לא אומר שאני מסכים
17 איתם...".
18
19 בחקירה הנגדית אף הסביר, כי ראיון זה משקף את האכזבה שהיתה ממועצת יש"ע
20 על שלא נאבקה כנגד פינוי גוש קטיף. זה הקשרם של הדברים. (עמ' 11 לפרוטוקול).
21
22
23 עוד מסתמך זהבי על כתבה ב"ידיעות אחרונות" מיום 6.1.2012 (נספח 3 למוצגי
24 קשת) וכן פרסומים שפורסמו לפני שנים רבות על ידי ועד מתיישבי שומרון וכן
25 קצובר (ראה נספח 5 למוצגי קשת) ובו הוא קורא לפעילות מחאה בדרך של חסימת
26 צירים.
27 כמו כן צורפה כתבה מעיתון "הארץ" משנת 2016 (נספח 7 למוצגי קשת) בדבר
28 נזיפת רשם החברות בועד מתיישבי השומרון על שימוש בכספי ציבור תוך שהיא
29 חורגת ממטרותיה הרשומות.
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

- 1 קשת מבקשת להסתמך על פרסומים נוספים שהם כלל אינם "כתבות" עם קצובר אלא
2 למשל פרסום מאתר אינטרנט של "מולד המרכז להתחדשות הדמוקרטיה" (נספח 10
3 למוצגי קשת) ובו כותב המאמר מבקש להוכיח שהנהגת המתנחלים עומדת מאחורי פגיעה
4 בכוחות הביטחון והפלשתינים ולא "נוער שוליים" או "עשבים שוטים".
5 כמו כן בית משפט קמא הסתמך על 1/1 – כתבה מאתר nrg שלא הופיעה כלל במסמכי גילוי
6 המסמכים של קשת.
7
8 השתת קביעות עובדתיות על בסיס כתבות בעיתונות מבלי לחקור את עורכיהן צריכה
9 להיעשות בזהירות, גם אם אצא מנקודת מוצא לטובתה של קשת כי הראיות קבילות.
10 משקלן של כתבות עיתונאיות (מבלי לפגוע כמובן בכלל ציבור הכתבים) הוא בעייתי עד
11 מאוד כל עוד לא מתייצב הכתב להיחקר על הכתבה או מי שמצוטט בכתבה.
12
13 מכל מקום, וזה העיקר. דומני כי בית משפט קמא וכן קשת לא שמו ליבם לטענה העובדתית
14 של קצובר שלא נסתרה, ולפיה לא כל הנוער הנמצא במאחזים ביהודה ושומרון נמנה על
15 הנוער המוגדר כ"תג מחיר". כך למשל העיד: (עמ' 7 שורות 29-15 לפרוטוקול)
16 "ש. אני שאלתי על הקיצוניים בקבוצה?
17 ת. עשינו מירב הפעולות מול מחנכים, עשינו עבודת פרך כדי שדברים מעין אלה לא
18 יתרחשו. יחד עם זאת לא השליתי את עצמי שיש חוגים מסויימים, בהכללה
19 כהנסיטים שאני לא גורם בשבילם בכלל. אני יכול לומר תהיו ילדים ירושלים
20 הכי טובים או קיצוניים והם יצפצפו עלי. לי היה חשוב לשדר מעבר למעגלים
21 ששדרנו, נקטנו בפעולות רבות שלא תהיה זליגה.
22 ש. כשאתה מתאר מה צריך לעשות במשפט קודם, אתה מדבר על טיולי בני נוער
23 במקום לא שגרתיים, מה זה מקומות שגרתיים, האם זה כפרים ערביים?
24 ת. גם בתדרוכים אמרנו אתם לא נכנסים לכפר ערבי ולא מתקרבים אליו. הדבר
25 האחרון שלנו היה עניין בו זה התקוטטות בין יהודים לערבים, זה יוביל רק לנזק.
26 אמרנו תצאו מהשער, תרדו לואדי, אף אחד לא ידע מה אתם מתכוונים, יהיו כאלה
27 שיחשבו שאתם עושים מעשה לא ראוי ויציבו שמירה עליכם. כך נקטין אולי את
28 פעולות ההריסות.
29
30
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

- 1 ש. כדי שלא יהיו אי הבנות מהציבור, תדרוך בעל פה כך או אחרת, אפשר לכתוב
2 בסוגריים בשום אופן לא להכנס לכפרים ערבים?
3 ת. יש לנו חוזרים שכתבנו את זה שמשום מה הם לא פה, גם בכתב וגם בתקשורת.
4 ש. לגבי המסרים שאתה מעביר בתקשורים שלך, יש את המודעה מתחת חזק
5 ונתחזק של ועד השומרון, בעדכון מתואר אירוע של פשיטת היס"מ בישיבה
6 ביצהר, לצורך הריסת קראוון, אתם נותנים תיאור איך צריך לנהוג, במקום
7 התפתח אירוע אליים (מצטט), הועד אומר איך צריך לנהוג כשבאים לפנות קראוון,
8 להתפרע, לחסום צירים ולהצית שריפות, אתה קורא זאת אחרת?
9 ת. כן, שני דברים, לא אני חתום על זה אלא הועד, היתה מנכ"לית בשם אסתר כריש,
10 זאת שניסחה את זה, היתה אשת מעשה, אכפתית, שהצד המעשי יש לו חשיבות
11 גדולה ביותר, ניסתה לשדר באיגרת זו (שאלתי ואף נזעקתי בצורה מסוימת כי
12 אני מודה שהניסוח איננו מוצלח), קראתי אותה לסדר, ההסבר שלה רציתי לשדר
13 את הצורך במעשים בהבדל מדיבורים, המחשתי זאת בהודעה שכתבתי. כך היא
14 אמרה. אני ביקשתי ממנה אחרי עוד תקרית, שאין עוד נוסח כזה ללא אישורי.
15 עד אז לא רציתי לסרב את המערכת. כל שני וחמישי בתדירות גבוהה הוצאנו
16 פרסומים באותה תקופה. לאחר שני איגרות שלי לא נראו, ביקשתי ממנה
17 להפסיק להפיץ אגרות ללא אישורי וזה בוצע.
18 זה איגרת של קדומים, היא גרה שם. זה בתפוצה רחבה בישוב בו היא גרה, לא
19 בכל ישובי השומרון.
20 ש. בקדום מידע הבא הוצאת מידע שאין לעשות פעולות אלימות, פיסיות והצתות?
21 ת. הופעתי שם במועצה וגם בבתי ספר. אני העדפתי ערוצים אחרים". (עמ' 10 שורות
22 3-33 לפרוטוקול מיום 8.9.2019).
23
24 בית משפט קמא אמנם לא מצא לנכון לתת אמון בדברי קצובר, כי הוא הפיץ חוזרים שבהם
25 נתן הוראה לא להיכנס לכפרים ערביים, אך גם אם אצא מנקודת מוצא ולפיה לא היו
26 חוזרים שכאלו, בכל הכבוד כאשר קוראים את הכתבות לרבות פרוטוקול ועדה בכנסת,
27 שבמסגרתו מצטטת ח"כ סתיו שפיר דברים שאמר לכאורה קצובר בראיון עם רזי ברקאי
28 (סעיף 118 לפסק הדין), אינני מגיעה למסקנה העובדתית ולפיה קצובר הוא אביהם הרוחני
29 של נוער הגבעות, כפי שקבע בית משפט קמא פוזיטיבית בפסק דינו.
30
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 56035-02-20 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 זאת ועוד, לא נסתרה טענת קצובר כי הוא פרש מתפקידו הציבורי כ- 4 שנים לפני פרסום
2 המערכון. הוא עצמו לא עמד בשום מוקד של סוגיה ציבורית בתקופה של פרסום המערכון,
3 ולכן ככל שעסקינן ב"אמת בפרסום" לא עומדת טענת הגנה לקשת.

4
5 אציין, כי לא מצאתי כי הגנת "תום הלב" נטענה בכתב ההגנה וממילא הגנה זו אינה
6 רלוונטית לעניינינו.

7
8 הסוגיה שנדונה היא: האם יש מקום לראות בפרסום הסאטירי משום עילת תביעה לפי חוק
9 איסור לשון הרע בנסיבות העובדתיות שלפנינו.
10 לאור האמור לעיל, לא מצאתי כי הגנת סעיף 14 לחוק מתקיימת ודין התביעה להתקבל.

11
12 **באשר לסוגיית הנזק:** .17

13 סכום התביעה גבוה. חורג מתקרת הפיצוי הסטטוטורי ולא הובהר מדוע נתבע דווקא סכום
14 זה.

15 כאשר צופים במערכון בכללותו מופיע המערער פחות מ- 2 שניות במערכון.
16 הקביעות שנקבעו בפסק דינו של בית משפט השלום ביחס למערער קשות פי כמה וכמה
17 מהפגיעה שנגרמה למערער כתוצאה משילובו במערכון.
18 דומני, כי גם ב"כ קשת, בהגינותם, היו מודעים לכך.

19 כך למשל אישר ב"כ המשיבה כי "לא טענו ולא ביקשנו שהמערער יוכרז בראש חוצות כמי
20 שתומך בפעולות תג מחיר או נוער הגבעות" (עמ' 2 שורה 1 לפרוטוקול הדיון בערעור) אלא
21 שבפסק הדין נקבע על סמך קטעי עיתונות כי "הוכח קשר, ברמה הנדרשת, בין התובע
22 ולבין סוג האירועים והרעיונות שהוצגו במערכון..." (מתוך סעיף 55 לפסק הדין).

23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 20-02-56035 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 אני סבורה, כי העובדה שהוכח כי המערער הוא דמות ידועה שנשאה במשך שנים תפקיד
2 ציבורי בנושא התיישבות יהודית ביו"ש, אכן איננה יכולה לגרום לו להיות חסין מביקורת,
3 בדיוק כפי שקבע בי משפט קמא בפסק דינו (סעיף 143) אך במקרה דנן, אין מדובר בביקורת
4 או בהבעת דעה, כפי שאין מדובר בשילובו במערכון בחלק הסאטירי אלא כחלק מ"קטעי
5 האמת" – קטעי הארכיון.

6
7 יובהר, בית משפט אינו תומך בהפרת חוק בשום צורה. אין גם לראות את המקרה שלפנינו
8 כוויכוח פוליטי. יש לבחון את המקרה הזה לפי הקריטריונים שנקבעו בחוק ובפסיקה ביחס
9 לתביעות לשון הרע.

10
11 אין עסקינן בתביעת השתקה לטעמי.

12 ראה לעניין זה פסק דיני מיום 28.1.2018 ע"א 15267-02-17 סרנה נ' נתניהו, בסעיף 11
13 לגבי מאפייני תביעות ההשתקה.

14
15 באשר לפיצוי המגיע למערער:

16
17 כאמור, המערער אינו מפרט מדוע הועמד סכום התביעה על סך 300,000 ₪ ויש לפסוק
18 במקרה דנן פיצוי סטטוטורי ללא הוכחת נזק.

19
20 כאשר פוסקים פיצוי סטטוטורי על פי חוק איסור לשון הרע ניתן להתחשב במעמד הניזוק
21 בקהילתו, בהשפלה ובסבל שהוא חווה, בטיב הפרסום ובאמינותו, בהיקף התפוצה של
22 הפרסום, במידת הפגיעה שיש בפרסום, בהתנהגות הצדדים לפני ואחרי הפרסום.

23 ראה למשל: רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר (12/11/06), ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי
24 (4/8/08) וכן אפנה למכלול פסקי הדין אשר אזכרתי בפסק דין שנתתי בסוגיית פסיקת פיצוי
25 בת"א 14264-11-14 כנפו נ' גינזבורסקי (4/1/18).
26

27 במקרה דנן, לא שוכנעתי כי היתה "כוונה לפגוע".

28 המערער גם לא הוכיח נזק, כאמור, מעבר לסכום הפיצוי הסטטוטורי שיש לפסוק לפי סעיף
29 7 א' (ב) לחוק איסור לשון הרע.
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 20-02-56035 קצובר נ' שידורי קשת בע"מ

1 לאחר שקילת מכלול הנסיבות, ובין היתר מעמדו של המערער, התפוצה או הרייטינג של
2 פרסום שכזה בתוכנית "ארץ נהדרת" ובאתר אינטרנט וכן את העובדה שבכל זאת התוכנית
3 עצמה היא תוכנית סאטירית, גם אם הקטע שבו שולב המערער לא היה כזה, וכן שילובו
4 של המערער במערכון לפרק זמן של פחות משתי שניות, אני מוצאת לנכון לחייב את
5 המשיבה לשלם למערער פיצוי בסך 50,000 ₪.

6
7 לא מצאתי לנכון ליתן צוי עשה או להורות על התנצלות. איני מוצאת טעם בהתנצלות שאין
8 מאחוריה כוונה ופסק הדין בתוכנו מתקן, לטעמי, את הטעון תיקון.

9
10 **לסיכום:** 18.

11 (א) לאור האמור לעיל, הערעור מתקבל.
12 פסק דינו של בית משפט קמא – יבוטל.

13
14 (ב) המשיבה תשלם למערער פיצוי בסך 50,000 ₪.

15 סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק הדין ועד התשלום בפועל.
16 כמו כן תישא המשיבה בהוצאות המערער ושכ"ט עו"ד בשתי הערכאות בסכום
17 כולל של 20,000 ₪.
18 בפסיקת סכום זה שנפסק על הרף הנמוך אני לוקחת בחשבון את הפער בין סכום
19 התביעה לבין הסכום שנפסק.

20
21 (ג) הערבוך שהפקיד המערער יוחזר לו באמצעות בא כוחו.

22
23 (ד) המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים.

24
25 ניתנה היום, י"ט אדר תשפ"א, 03 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.
26

27 אביגיל כהן, שופטת, סגנית הנשיא
28

